

Nieuwsbrief

In dit nummer

Column drs. Wout van Laar	1
Data vergaderingen	1
Afscheid Gerie	1
China reis	1
Uit de Raad	2
Zending en geweld	3
Zending in een multiculturele, multireligieuze wereld	4
Agenda AKO	4
MZ kalender 2009	4
TussenRuimte 2008,4	4

Column: 'Cultural christians' - Wout van Laar

Een van de indrukken die mij bijblijven van de recente Chinareis is het bezoek aan Xian, trotse hoofdstad van het oude China. En dat niet alleen om zijn beroemde terracottalegers. Ik denk terug aan het gesprek met de erudiete Prof. Y., hoogleraar literatuurwetenschap. In een studentencafé legt hij uit hoe het Chinese volk na de verschrikkingen van de Culturele Revolutie in een enorm geestelijk vacuüm verkeert. Oude ideologieën zijn weggeslagen. De leus is nu: rijk worden is glorieus. Iedere Chinees wil veel geld en een nieuwe auto kopen. Moreel besef is schaars; velen tasten naar de zin van het leven. Prof. Y. heeft 10 jaar op het platteland doorgebracht om te worden 'heropgevoed'; hij ervaart de trauma's over het verleden aan den lijve. Hij ziet maar één uitweg uit de crisis. Het christendom levert de morele kracht om China kritisch de moderniteit binnen te leiden.

generatie van leiders, die met hun kennis en inzicht de kerken vooruit helpen. Veel jongeren volgen cursussen aan seculiere universiteiten. Ze maken kennis met de weg van Jezus, waar het hen niet is toegestaan om Bijbelscholen te bezoeken. Zo komen Evangelie en Chinese cultuur wonderlijk bij elkaar, buiten kerkelijke kaders om.

Ik herinner Prof. Y. eraan dat Europa zijn eigen problemen heeft en dat bij ons ook velen het spoor volkomen bijster zijn, terwijl de kerken worstelen om te overleven. Prof. Y. wordt bijna boos als hij emotioneel daar tegen inbrengt: "Jullie in Europa moeten in de crisis van de secularisatie goed beseffen wat jullie met de christelijke traditie aan rijkdom in huis hebben. Anders dan in China waar wij voor een totale ideologische leegte staan, zijn het bij jullie de waarden van het Evangelie die Europa hebben gemaakt tot wat het nog steeds is!"

Later zitten wij met Xi, een leergierige studente en vertaalster bij het gesprek met Prof. Y., in een gastvrije coffee shop. Er komen veel christenen. "Wees voorzichtig", fluistert Xi., "met een buitenlander in de buurt kan er zo maar iemand zijn die meeluistert." Ze vertelt zij van haar verlangen: naar Europa gaan en daar studeren. "Rijk worden hoeft van mij niet en over een baan zit ik niet in. Ik wil maar één ding: de waarheid van het christendom leren kennen".

De hoogleraar uit Xian behoort tot de 'cultural christians'. Je komt ze overal aan de universiteiten tegen. Intellectuelen raken in de ban van het christelijk geloof. Zij kijken daarvoor naar het Westen en zien het christendom als pilaar van de westerse beschaving; het heeft de wetenschap, democratie en mensenrechten voortgebracht. Eerst nam men selectief elementen uit het christendom over om die te integreren in de Chinese cultuur. Maar nu, zo vertelt prof. Y., gaan steeds meer intellectuelen een stap verder. Zij worden christen, zonder zich overigens altijd aan een kerk te binden. Dat zou hen maatschappelijk duur komen te staan. Niet weinigen vinden intussen hun weg naar huiskerken en komen daar openlijk voor uit: een nieuwe

Raadsvergaderingen 2009

vr 30 jan	Midden-Oosten
vr 3 april	India
vr 25 sept	_____
vr 27 nov	_____

Op 12 november 2008 nam Gerie van Schaik afscheid als secretaresse van de Nederlandse Zendingraad vanwege ver-

vroegde pensionering. Ze vervulde zestien jaar trouwe dienst aan de NZR en deed dat met verve.

Tijdens een receptie kwamen heel wat medewerkers en vrienden van de NZR en Gerie bij elkaar om dit bijzondere moment te markeren.

[Lees verder...](#)

Gedachten bij een Chinareis: uit Centraal Weekblad door Drs. Wout van Laar

Deze herfst bracht Wout van Laar namens de NZR een oriëntatiebezoek aan China. Een maandlang reisde hij kriskras door het land. Zijn oordeel: westerse christenen en organisaties moeten ophouden met het Chinese christendom te duiden vanuit de traditionele referentiekaders. Wat op verschillende niveaus in de kerken gebeurt, valt moeilijk in te passen in Europese denkpatronen en categorieën. De fascinerende ontwikkelingen moeten verstaan worden vanuit de eigen geschiedenis en werkelijkheid van het Rijk van het Midden. [Lees verder...](#)

Uit de Raad

Dingemanse over ICF, raadsvergadering van 26 september 2008

De International Christian Fellowship (ICF) in Rotterdam is een groeiende, multiculturele, multi-etnische kerk met een missionaire inslag. Mensen van meer dan veertig nationaliteiten vormen één gemeente. De ICF werd in 1998 door Theo Visser gesticht en heeft sindsdien een opmerkelijke groeiperiode doorgemaakt. Reden genoeg voor de zendingsraad om eens te luisteren naar het verhaal van de ICF. Tijdens de raadsvergadering van **26 september 2008** werd dit verteld door dhr. Bram Dingemanse, die als ouderling/voorganger deze gemeente dient. [Lees verder...](#)

Aankondiging Raad op 30 januari 2009: Missionaire ontmoetingen in het Midden-Oosten

Hoe kan de kerk van Jezus Christus getuigend staan in een multireligieuze samenleving? Die vraag wordt voor de Europese kerk steeds prangender. In het Midden-Oosten leven christenen al eeuwen lang samen met moslims en joden. Vaak is er daarbij sprake geweest van machtsongelijkheid; soms ook van eerlijke, open ontmoetingen. Vandaag bevindt de kerk in deze regio zich in een zorgwekkende positie. Wat kunnen wij leren uit de missionaire ontmoetingen in het Midden-Oosten in verleden en heden?

Op 30 januari 2008 vergadert de Nederlandse Zendingsraad rondom dit onderwerp. Prof. Dr. Bernhard Reitsma (bijzonder hoogleraar 'kerk in de context van islam', VU) zal het thema inleiden.

[Lees verder op de website](#)

Logos II verkocht—Einde van een tijdperk

Op maandagmorgen, 29 september in Griekenland, is een nieuwe mijlpaal voor OM bereikt: de LOGOS II werd verkocht. Kort daarna is het schip in Turkije overhandigd aan de nieuwe eigenaar. Terugkijkend op de verkoop markt Mark Dimond van het schepenkantoor op: "Het is 20 jaar.... [lees verder](#)

Nieuwe directeur OM Nederland

Vanaf 1 oktober is dhr. R.J. Sterk de nieuwe directeur van Operatie Mobilisatie Nederland. Hij volgt dhr. W. Goudzwaard op, die overigens wel aanblijft als coördinator bij OM.

OMF vision trip to China

Van 29 april tot 15 mei organiseert de OMF een visiontrip naar China, bedoeld voor kerkleiders, voorgangers, en leiders van zendingsorganisaties. Onder de deskundige leiding van Tony Lambert (oud-ambassadeur van de UK in China en schrijver van het boek: "China voor Christus") komen tijdens de reis diverse aspecten van kerk en samenleving in Noord-West China in beeld. Voor [meer informatie](#) kunt u contact opnemen met ir. Willem van Dis, directeur van OMF Nederland.

"Het vraagt oefening om ons eurocentrische activisme los te laten, ten gunste van een luisterhouding die de ontwikkeling van de autochtone Chinese kerk zoekt."

Wout van Laar, 'Gedachten bij een chinareis,'
in: Centraal Weekblad,
4 december 2008

Op de gezondheid van de kerk Over het *Handboek gezonde gemeente* door Robert Warren

"Een kerk is nooit volkomen gezond. Als wij denken dat we als gearriveerd zijn, volmaakt gezond zijn, dan hebben we een verkeerd beeld van gezondheid. We zijn er nooit helemaal, net zoals ons lichaam nooit volmaakt gezond is. Maar we kunnen wel inschatten hoe wij het doen in de verscheidene aspecten van gemeente-zijn. We kunnen onszelf met behulp van richtlijnen evalueren, en op basis daarvan onszelf verbeteren."

De Anglicaanse theoloog Robert Warren sprak donderdag 20 november 2008 op uitnodiging van de Raad van Kerken en de Nederlandse Zendingsraad voor een bont gezelschap kerkleiders, theologen en gemeentepopbouw deskundigen. Warrens *Healthy Churches' Handbook* is in het Nederlands vertaald en verschenen onder de titel *Handboek gezonde gemeente*. Dat is winst voor kerken in Nederland, want Robert Warrens inzichten zijn broodnodig in een tijd waarin de ontkerkelijking snel doorzet. [Lees verder op de website](#)

Zending en geweld

Christenen van Mosul leven in angst

Ruim een maand nadat vele christenen de terreurdaden in Mosul, Irak ontvluchten, waren velen weer teruggekeerd naar hun huizen. Maar er is nog steeds reden om ongerust te zijn. Nieuwe golven van sektarisch geweld mogen we niet uitsluiten, zo schrijven diverse internationale dagbladen. Zie onder andere: www.chicagotribune.com (23 november '08) en www.metimes.com (21 november '08) Open Doors is een hulpproject gestart voor christenen in Mosul. (www.opendoors.nl)

Gevechten in de Democratische Republiek Congo bemoeilijken bijbelwerk

Gevechten in de Democratische Republiek Congo bemoeilijken het bijbelwerk, zo is te lezen op de site van het Nederlands Bijbelgenootschap (www.bijbelgenootschap.nl). Het Bijbelgenootschap in Goma heeft te maken met een gebrek aan bewegingsvrijheid vanwege de aanwezigheid van bewapende militieën...

Bijbels voor China

Tijdens de culturele revolutie (1966-1977) was het bijna onmogelijk om in China aan een bijbel te komen. Christenen kwamen in het geheim bij elkaar en bijbels waren er vrijwel niet. Inmiddels is er veel verbeterd. Via de kerken in Sjanghai, Beijing en veel andere steden kun je een bijbel kopen.

Maar voor miljoenen christenen geldt nog steeds dat ze niet vrij hun geloof kunnen belijden en uitdragen. Zij hebben te maken met intimidatie, vervolging. [Lees verder....](#)

Dalit christenen in Orissa

Dalit christenen in Orissa, India hebben de afgelopen tijd gruwelijke momenten meegemaakt. In confrontaties met radicale Hindoe groepen zijn veel slachtoffers gevallen en hebben mensen hun woonplaatsen moeten verlaten. Verzoening is nog ver weg, schrijft Tjerk S. de Vries op de site van De Verre Naasten: www.deverrenaasten.nl

“Missiologie vind haar niche daar waar ‘kerk als verrassing’ ontstaat, in welke vorm dan ook, op de grenzen tussen mensen, culturen, generaties en talen.”

Mechteld Jansen, in haar rede bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar missiologie op 18 november 2008

Zending in een multiculturele, multireligieuze wereld

Er wordt volop nagedacht over kerk en zending in een samenleving waarin allerlei culturen en godsdiensten samen komen. De afgelopen maanden waren diverse lezingen en bijeenkomsten aan dit thema gewijd; ook verschenen er een aantal boeken die hier op in gaan.

Een God, drie religies Herman Frijlink (Recensie door Wilbert van Saane nov 2008)

Onder de titel Eén God, drie religies bracht Herman Frijlink ondanks een vergelijkend religieus woordenboek op de markt. Het werkje bespreekt 200 lemma's uit de drie monotheïstische religies en is bedoeld als naslagwerk voor een breed publiek. [Lees verder....](#)

Verschil zit 'm in cultuur

Culturele misverstanden scheiden christenen meer dan theologische doctrines. Dat bracht prof. dr. Ioan Sauca maandag 17 november naar voren op een studiedag van het IIMO in samenwerking met ICCO & Kerk in Actie.

Saucu, Roemeens orthodox priester en directeur van het vormingsinstituut in Bossey, haalde een voorbeeld aan uit zijn werk in Bossey. Hij vertelde van een training voor tien moslims, tien christenen en tien joden. Na afloop vertelde een moslimvrouw uit Libanon dat ze zich meer verwant voelde met de christen uit Libanon dan met de moslims uit andere landen. [Lees verder...](#)

Zinzendorflezing 2008: Vreemdelingschap en gastvrijheid

Steeds meer mensen hebben een hybride identiteit: zij herbergen elementen van verschillende culturen en etniciteiten in zich. Zij zijn tegelijkertijd in meerdere culturen en nergens thuis. Hun identiteit wordt getypeerd door een verbindingsstreepje, een *hyphen*, zoals in Marokkaans-Nederlands of Hindoestaans-Surinaams. In migratietheologie wordt dit *hyphenated identity* genoemd. Lezingen werden verzorgd door Prof. Dr. Mechteld Jansen en Ds. Christoph Reichel. [Lees verder..](#)

Nederlandse Zendingsraad
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
Postbus 8092
3503 RB Utrecht

030 8801760
nzs@antenna.nl
www.zendingsraad.nl

Kantoortijden:
's maandags tot en met vrijdag
van 9.00 tot 16.30 uur

Colofon:
Redactie: Wout van Laar, Wilbert
van Saane, Marion Popkema en Ada
Miellet

"Groeïende multiculturele
gemeenschappen laten zien
hoe integratie mogelijk is,
over etnische grenzen
heen."

Bram Dingemanse, onder-
ling van International Chris-
tian Fellowship (ICF) te Rot-
terdam, tijdens de raadsver-
gadering van 26 september
2008

Multireligieus drama? Christen-moslim dialoog voorbij de politieke correctheid

Ter gelegenheid van het uitkomen van twee nieuwe boeken over islam en christendom organiseerde de Protestantse Jacobikerk te Utrecht op 17 november 2008 een debat onder de titel 'Multireligieus drama?'

Het eerste boek dat werd gepresenteerd was Gert-Jan Segers' tweede roman *Twee broers en een meisje met geel haar* (uitgeverij Mozaïek). Het Tweede boek met de titel: *Jezus en of Mohammed: verrassende parallellen en diepgaande verschillen*. [Lees verder...](#)

Agenda AKO

In december wordt in diverse Nederlandse steden door 'Movies that Matter' (een initiatief mede ondersteund door ICCO) **de film USA vs. Al-Arian** vertoond. [Lees verder...](#)

5-9 januari '09 Invitation 2009: Bemoedigingsconferentie voor missionaire werkers. [www.eza.nl](#)

10 januari '09: Paul Verhoeven in gesprek met remonstrantse predikanten Johan Goud en Bert Dicou over zijn nieuwe boek *Een mens vol van Geest*. [www.remonstranten.org](#)

19-30 januari '09: Cursussen over Islam te Amsterdam (organisatie in handen van Azusa, VPE, IIS); [www.eza.nl](#) zie ook: [www.frontiers.nl](#)

15-21 januari 2009 WoW week: Engeland, Window on Wycliffe, een weekend voor wie zich afvraagt: "Heb ik de talenten in huis om bijbelvertaalwerk of alfabetiseringswerk te doen in afgelegen gebieden?" Zie [www.wycliffe.nl](#)

18-25 januari 2009 Gebedsweek voor de eenheid van christenen. Op 17 januari is er een nationale gebedsdag: zie: [www.ea.nl](#) en [www.raadvankerken.nl](#)

25 januari 2009: Wereld Lepra Dag: een dag om stil te staan bij de gevolgen van lepra. Dit jaar is er bijzondere aandacht voor oudere patiënten. Informatie en (liturgisch) materiaal voor kerken, zondagscholen, predikanten en scholen vindt u op: [www.leprazending.nl](#)

26 januari '09 Welkom thuis! Zijn nieuwkomers uit de wereld van de islam welkom in onze gemeenten? Studieavond over het nieuwe boek van Herman Takken; Bergkerk, Amersfoort, 19.30 uur. Opgave via de sites van de IZB en Evangelie & Moslims [www.izb.nl](#) en [www.evangelie-moslims.nl](#)

30 en 31 januari '09 Gemeente opbouw conferentie Unie van Baptistengemeenten. Zie: [www.baptisten.nl](#)

9-13 februari '09 Seminar in Bethlehem, georganiseerd door Tabitha ministries. [www.tabitha-ministries.org](#)

12 februari '09 Xplore Interserve: introductiedag voor geïnteresseerden. [www.interserve.nl](#)

21 maart '09 Zendingsdag Unie van Baptistengemeenten te Utrecht. Zie: [www.baptisten.nl](#)

9 april 2009 Mission-Net: *For Heaven's Sake*; zesdaagse zendingsconferentie in Oldenburg, Duitsland. Zie: [www.mission-net.org](#)

MZKalender 2009

'Droom van Vrede en verzoening'

Schilderingen van Jafeth
Gómez uit Colombia

[Bestellen via de website](#)

TussenRuimte 2008 nr.4: Religie en rampen

Indonesië werd in het afgelopen decennium getroffen door een aantal grote rampen. De conflicten tussen moslims en christenen op Ambon, Halmahera en Sulawesi eisten honderden slachtoffers. En een reeks van aardbevingen, culminerend in de verwoestende tsunami van kerst 2004 en zware aardbevingen in Yogyakarta en Padang, veroorzaakte enorme schade en grote verliezen aan mensenlevens. Dat alles leidde ook tot een existentiële worsteling. Hoe kunnen we zulke sociale conflicten en natuurrampen een plaats geven in ons (gelovige) bestaan? Een groep Indonesische theologen, christenen en moslims, hield er in juli 2005 een conferentie over.

Het leek een goed idee om dit thema ook voor onze eigen context uit te diepen. [Lees verder...](#)

Komende nummers: TR

TussenRuimte 2009 | 1 (maart) heeft als thema 'Nieuwe vormen van kerkzijn';
TussenRuimte 2009 | 2 (juni) gaat over 'Religie en nieuwe media';
TussenRuimte 2009 | 3 (september) besteedt aandacht aan 'Religie en duurzaam klimaat';
TussenRuimte 2009 | 4 (december) is gewijd aan de 'Zendingsconferentie Edinburgh 1910/2010'.

